

ÚSTAV CHEMIE PŘF MU
A VOŠ RESTAURÁTORSKÁ BRNO

ANOTACE PŘEDNÁŠEK MEZINÁRODNÍ KONFERENCE

PRŮZKUM A RESTAUROVÁNÍ POVRCHOVÝCH ÚPRAV NA DŘEVĚ

26. 10. 2018, UNIVERZITNÍ KINO SCALA

ZAHRANIČNÍ HOST:

DANA MELCHAR

RESTAURÁTORKA NÁBYTKU Z VICTORIA AND ALBERT MUZEA, LONDÝN

VÍCE NA WWW.VOSRBRNO.CZ

MASARYKOVA
UNIVERZITA

Scala
univerzitní
kino

ICOM International
Council of Museums
Česko

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

EMBA
SOLID BOARD & BOXES

MOLECULAR SPECTROSCOPY
NICOLET CZ
www.nicolet.cz

PROPAMÁTKY
PORTÁL - ČASOPIS

RTIK
INSTRUMENTS

Perfektum
ABC

Bulín

ZÁŠTITU NAD KONFERENCÍ UDĚLIL NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

KONFERENCE SE USKUTEČŇUJE ZA PODPORY MINISTERSTVA KULTURY ČR A ČESKÉHO VÝBORU ICOM

MODERNÍ ANALYTICKÉ TECHNIKY V RESTAUROVÁNÍ MATERIÁLŮ

V SOUČASNOSTI SE STÁLE ZVYŠUJE VÝZNAM MATERIÁLOVÉ ANALÝZY V OBLASTI KONZERVOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ PŘEDMĚTŮ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ. ZNALOSTI MATERIÁLOVÉHO SLOŽENÍ A SCHOPNOST STANOVIT DIAGNÓZU POŠKOZENÍ PŘEDMĚTŮ HRAJÍ KLÍČOVOU ROLI V NÁVRHU A VOĽBĚ VHODNÝCH POSTUPŮ PRO JEJICH KONZERVOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ. MODERNÍ MATERIÁLOVÁ ANALÝZA SPLŇUJE NEJEN NÁROČNÉ POŽADAVKY NA PŘESNOST MĚŘENÍ A VALIDITU ZÍSKANÝCH INFORMACÍ, ALE TAKÉ KLADĚ DŮRAZ NA ZCELA NEDESTRUKTIVNÍ NEBO MINIMÁLNĚ DESTRUKTIVNÍ ANALÝZU ZKOUMANÉHO PŘEDMĚTU. V PŘÍSPĚVKU SE POSLUCHAČI SEZNÁMÍ SE DVĚMA PŘÍPADOVÝMI STUDIEMI (MATERIÁLOVÝ PRŮZKUM PIGMENTŮ NA FRAGMENTECH BENÁTSKÉ BIBLÉ, MATERIÁLOVÝ PRŮZKUM KOVOVÝCH ŠPERKŮ Z KRYPTY KOSTELA SV. MIKULÁŠE V CHEBU), NA KTERÝCH BYLA PROVEDENA MATERIÁLOVÁ ANALÝZA POMOCÍ ELEKTRONOVÉ MIKROSKOPIE (SEM) DOPLNĚNÁ PRVKOVOU ANALÝZOU (EDX), RAMANOVOU MIKRO-SPEKTROSKOPIÍ A KONFOKÁLNÍ LASEROVOU MIKROSKOPIÍ (CLM).

UP-TO-DATE ANALYTICAL TECHNIQUES IN MATERIAL RESTORATION

THE IMPORTANCE OF MATERIAL ANALYSIS IS CURRENTLY ON THE RISE IN THE FIELD OF CONSERVATION AND RESTORATION OF CULTURAL HERITAGE OBJECTS. KNOWLEDGE OF MATERIAL COMPOSITION AND ABILITY TO DIAGNOSE DAMAGE TO THE OBJECTS PLAY A CRUCIAL ROLE IN DEVELOPMENT AND SELECTION OF APPROPRIATE PROCESSES FOR THEIR CONSERVATION AND RESTORATION. UP-TO-DATE MATERIAL ANALYSIS NOT ONLY MEETS THE STRICT CRITERIA FOR ACCURACY OF MEASUREMENTS AND VALIDITY OF OBTAINED INFORMATION BUT IT ALSO PUTS EMPHASIS ON EITHER ENTIRELY UNINVASIVE OR THE LEAST INVASIVE ANALYSIS OF THE EXAMINED OBJECT. THE PAPER WILL DISCUSS TWO CASE STUDIES (MATERIAL EXAMINATION OF PIGMENTS FROM FRAGMENTS OF THE VENETIAN BIBLE, MATERIAL EXAMINATION OF METAL JEWELLERY FROM THE CRYPT AT THE CHURCH OF ST. NICOLAS IN CHEB), IN WHICH MATERIAL ANALYSIS WAS CARRIED OUT BY MEANS OF ELECTRON MICROSCOPY (SEM), COMPLEMENTED WITH COMPONENT ANALYSIS (EDX), RAMAN MICRO-SPECTROSCOPY, AND CONFOCAL LASER MICROSCOPY (CLM).

RESTAUROVÁNÍ ASIJSKÝCH LAKŮ VE VICTORIA & ALBERT MUSEU

V PÉČI ODDĚLENÍ KONZERVOVÁNÍ NÁBYTKU VE V&A JE ŠIROKÁ ŠKÁLA MATERIÁLŮ OD DŘEVĚNÝCH PŘEDMĚTŮ A NÁBYTKU, PŘES ORGANICKÉ MATERIÁLY JAKO KOST, SLONOVINA, ŽELVOVINA, AŽ PO MODERNÍ MATERIÁLY A DEKORATIVNÍ POVRCHY, JAKO JSOU ASIJSKÉ LAKY A JEJICH EVROPSKÉ IMITACE. POSLEDNÍ ROKY PŘINESLY NĚKOLIK UŽITEČNÝCH KULTURNÍCH VÝMĚN, KTERÉ PROMĚNILY ZPŮSOBY, JAKÝMI NAKLÁDÁME S ASIJSKÝMI LAKY. VÝSLEDKEM TĚCHTO PARTNERSTVÍ JE ZLEPŠENÍ POROZUMĚNÍ A PRAXE V UŽÍVÁNÍ TRADIČNÍCH ASIJSKÝCH MATERIÁLŮ PŘI PÉČI O LAKOVÉ PŘEDMĚTY, ŠIRŠÍ KONTEXT PRO JEJICH KULTURNÍ INTERPRETACI A NAKLÁDÁNÍ S PŘEDMĚTY V NAŠICH SBÍRKÁCH A OSVOJENÍ A ZDOKONALENÍ NEZÁPADNÍCH TECHNIK S ROZMANITÝM KONZERVÁTORSKÝM VYUŽITÍM.

ASIAN LACQUER CONSERVATION AT THE V&A

AT THE V&A FURNITURE CONSERVATION TREATS A WIDE RANGE OF MATERIALS FROM WOODEN FURNITURE AND OBJECTS, TO ORGANIC MATERIALS LIKE BONE, IVORY, TURTLE SHELL, TO MODERN MATERIALS AND DECORATIVE SURFACES SUCH AS EUROPEAN JAPANING AND ASIAN LACQUER. OVER THE PAST TEN YEARS WE HAVE BENEFITED FROM SEVERAL CROSS-CULTURAL EXCHANGES THAT HAVE INFORMED OUR TREATMENT APPROACHES TO ASIAN LACQUER. THESE COLLABORATIONS HAVE RESULTED IN A BETTER UNDERSTANDING AND PRACTICE OF USING ASIAN TRADITIONAL MATERIALS DURING THE TREATMENT OF LACQUER OBJECTS, MORE CONTEXT IN THE CULTURAL INTERPRETATION AND TREATMENT OF OUR OBJECTS, AND ADOPTING AND HONING NON-WESTERN TECHNIQUES FOR A VARIETY OF CONSERVATION APPLICATIONS.

POVRCHOVÉ ÚPRAVY HISTORICKÉHO NÁBYTKU – TYPOLOGIE, VÝZNAM A MOŽNOSTI JEJICH RESTAUROVÁNÍ

PŘÍSTUP K HISTORICKÝM POVRCHOVÝM ÚPRAVÁM PŘEDMĚTŮ ZHOTOVENÝCH ZE DŘEVA, ZEJMÉNA NÁBYTKU, JE STÁLE SPORNÝM A ČASTO DISKUTOVANÝM TÉMATEM MEZI RESTAURÁTORY, HISTORIKY UMĚNÍ, ALE TAKÉ SBĚRATELI. JAKÝ JE VŮBEC VÝZNAM POVRCHOVÝCH ÚPRAV HISTORICKÉHO NÁBYTKU? JAKOU FUNKCI MĚLY PLNIT V DOBĚ VZNIKU NÁBYTKOVÉHO KUSU A JAKÁ JE JEJICH FUNKCE DNES? MÁ VÝZNAM TYTO POVRCHOVÉ ÚPRAVY STUDOVAT A DÁLE ZACHOVÁVAT? NA ŘADU OTÁZEK STÁLE JEŠTĚ NEMÁME JEDNOZNAČNOU ODPOVĚĎ A JE OTÁZKOU, ZDA TAKOVÁ ODPOVĚĎ EXISTUJE, NEBOŽ SE TÍMTO TÉMATEM OCITÁME VELMI BLÍZKO SUBJEKTIVNÍHO VNÍMÁNÍ TOHO NEUCHOPITELNÉHO POJMU PATINA.

STEJNĚ JAKO SE PŮVODNÍ FUNKCE NÁBYTKOVÉHO KUSU OD DOBY JEHO VZNIKU ČASTO ZMĚNILA, DOCHÁZELO TAKÉ K MATERIÁLOVÝM ZMĚNÁM. TY PRAMENÍ JIŽ ZE SAMOTNÉ PODSTATY POUŽÍVANÝCH ORGANICKÝCH MATERIÁLŮ, KTERÉ SE VLIVEM MNOHA VNĚJŠÍCH FAKTORŮ MĚNÍ, A MĚNÍ TAK I „TVÁŘ“ CELÉHO PŘEDMĚTU. NĚKTERÉ Z TĚCHTO ZMĚN JSME OCHOTNI NEBO SPÍŠE SCHOPNI TOLEROVAT, U JINÝCH NASTÁVÁ ZÁSADNÍ PROBLÉM S NAŠÍ TOLERANCÍ. MOJE PŘEDNÁŠKA SI NEKLADĚ ZA CÍL NA TYTO OTÁZKY JEDNOZNAČNĚ ODPOVĚDĚT, ALE SPÍŠE SE JE SNAŽÍ SROZUMITELNĚ FORMULOVAT NA ZÁKLADĚ OSOBNÍCH ZKUŠENOSTÍ A ZNALOSTÍ DANÉ PROBLEMATIKY.

SURFACE TREATMENTS OF HISTORICAL FURNITURE – TYPOLOGY, SIGNIFICANCE AND POSSIBILITIES OF THEIR RESTORATION

THE APPROACH TO HISTORICAL SURFACE TREATMENTS OF WOODEN OBJECTS, PARTICULARLY FURNITURE, REMAINS A CONTROVERSIAL AND FREQUENTLY DISCUSSED ISSUE AMONG RESTORERS, ART HISTORIANS, AS WELL AS COLLECTORS. WHAT IS THE ACTUAL PURPOSE OF SURFACE TREATMENTS ON HISTORICAL FURNITURE? WHAT WAS THEIR FUNCTION SUPPOSED TO BE AT THE TIME WHEN THE FURNITURE PIECE WAS MANUFACTURED AND WHAT IS THEIR FUNCTION TODAY? IS THERE ANY POINT IN STUDYING AND PRESERVING THESE SURFACE TREATMENTS? MANY OF THESE QUESTIONS STILL LACK DEFINITE ANSWERS AND IT REMAINS TO BE SEEN WHETHER SUCH ANSWERS EXIST, SINCE THE ISSUE BRINGS US IN THE VICINITY OF SUBJECTIVE PERCEPTION OF THE ELUSIVE NOTION OF PATINA.

MATERIAL CHANGES OCCUR ALONGSIDE SHIFTS OF THE ORIGINAL FUNCTION OF A GIVEN FURNITURE PIECE. SUCH CHANGES STEM FROM THE VERY ESSENCE OF THE EMPLOYED ORGANIC MATERIALS THAT TRANSFORM UNDER THE INFLUENCE OF A NUMBER OF EXTERNAL FACTORS, THUS ALTERING THE “LOOK” OF THE WHOLE OBJECT. WE ARE WILLING, OR RATHER ABLE, TO TOLERATE SOME OF THESE CHANGES; OTHERS, HOWEVER, MAY BE INCOMPATIBLE WITH OUR SENSE OF TOLERANCE. IT IS NOT THE AMBITION OF MY PAPER TO PROVIDE A DEFINITE ANSWER TO THESE QUESTIONS, BUT RATHER TO FORMULATE THEM IN A COHERENT MANNER BASED ON MY PROFESSIONAL EXPERIENCE AND KNOWLEDGE OF THIS PROBLEM AREA.

TECHNIKY JAPONSKÉHO LAKU

JAPONSKÝ NEBO ČÍNSKÝ LAK, ZVANÝ TAKÉ URUŠI, JE TRADIČNÍ TECHNOLOGIÍ ÚPRAVY DŘEVĚNÝCH I JINÝCH POVRCHŮ UŽÍVANOU VE VÝCHODNÍ A JIHOVÝCHODNÍ ASII. PŘEDNÁŠKA NABÍZÍ OBECNÝ ÚVOD DO ZÁKLADNÍCH JAPONSKÝCH LAKOVÝCH TECHNIK OD TYPŮ JADER A PODKLADOVÝCH VRSTEV PO TYPY DEKORACÍ. DOTKNE SE TAKÉ TÉMATU TYPŮ POŠKOZENÍ LAKOVÝCH PŘEDMĚTŮ A SOUČASNÉ JAPONSKÉ RESTAURÁTORSKÉ PRAXE.

JAPANESE LACQUER TECHNIQUES

JAPANESE AND CHINESE LACQUER, ALSO KNOWN AS URUSHI, IS A TRADITIONAL TECHNOLOGY FOR TREATING WOODEN AS WELL AS OTHER SURFACES USED IN EAST AND SOUTHEAST ASIA. THE PAPER PROVIDES A GENERAL INTRODUCTION INTO ELEMENTARY TECHNIQUES OF JAPANESE LACQUER FROM THE CORE TYPES AND GROUND LAYERS TO TYPES OF DECORATIONS, ALSO TOUCHING UPON THE ISSUES OF KINDS OF DAMAGE TO LACQUERWORK OBJECTS AND CONTEMPORARY PRACTICE IN JAPANESE RESTORATION AND CONSERVATION.

ORIENTÁLNÍ LAKOVÉ PRÁCE A JEJICH NÁPODOBY V KONVOLUTECH MUZEA VELKÉ MEZIŘÍČÍ A NA STÁTNÍM ZÁMKU RÁJEC NAD SVITAVOU – TECHNOLOGICKÉ SONDA

PŘEDMĚTY ZDOBENÉ POVRCHOVOU ÚPRAVOU OZNAČOVANOU JAKO LAK NEBO LAKOVÁ PRÁCE JSOU V ČESKÉ REPUBLICE AŽ NA VÝJIMKY ZATÍM PONĚKUD NA OKRAJI ZÁJMU KURÁTORŮ I RESTAURÁTORŮ. PŘÍSPĚVEK POUKAZUJE NA TO, ŽE JEJICH MNOŽSTVÍ JE VÝRAZNĚ VĚTŠÍ, NEŽ SE DOSUD ODHAĐOVALO NA ZÁKLADĚ JEDINÉ VĚTŠÍ PRÁCE NA TOTO TÉMA FILIPA SUCHOMELA. NAVÍC JDE, PO TECHNOLOGICKÉ STRÁNCE, O SKUPINU ZNAČNĚ HETEROGENNÍ, COŽ JE DOLOŽENO PRIMÁRNÍM TECHNOLOGICKÝM PRŮZKUMEM ČÁSTÍ KONVOLUTŮ LAKOVANÝCH PŘEDMĚTŮ NA ZÁMKU V RÁJCI NAD SVITAVOU A VELMI ZAJÍMAVÝM PŘÍPADĚ V KABINETU Z MUZEA VELKÉ MEZIŘÍČÍ. PRŮZKUM BYL PROVEDEN PRAKTICKOU, NENÁKLADNOU A NENÁROČNOU METODOU MIKROSKOPIE A FLUORESCENČNÍ MIKROSKOPIE. VZHLEDEM K PŘEDPOKLÁDANÉ VELKÉ RŮZNORODOSTI PŘEDMĚTŮ DOKONCE I V JEDNOTLIVÝCH KONVOLUTECH BUDE NUTNÝ INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP KE KAŽDÉMU JEDNOTLIVÉMU KUSU A DŮKLADNÝ PRŮZKUM KAŽDÉHO TAKOVÉHO PŘEDMĚTU V PRŮBĚHU PLÁNOVÁNÍ JAKÉHOKOLIV ZÁSAHU. STEJNĚ NEZBYTNÉ JE ZAPOJENÍ TECHNOLOGICKÉHO PRŮZKUMU DO PROCESU ATRIBUCE NEBO LOKALIZACE MÍSTA VZNIKU TAKOVÝCH PŘEDMĚTŮ, JAK UKAZUJÍ POZNATKY Z PROBÍHAJÍCÍHO VÝZKUMU. ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI BUDE NUTNÉ PROMÍTNOUT DO PŘÍSTUPU K AKTIVNÍ I PASIVNÍ KONZERVACI TAKOVÝCH PŘEDMĚTŮ STEJNĚ JAKO DO PLÁNOVÁNÍ RESTAURÁTORSKÝCH ZÁSAHŮ TAK, ABY NEBYLY TAKOVÉ PŘEDMĚTY PŘI BUDOUCÍCH ZÁSAZÍCH POŠKOZENY.

ORIENTAL LACQUERWORK AND ITS IMITATIONS IN ITEM CLUSTERS AT THE VELKÉ MEZIŘÍČÍ MUSEUM AND AT THE STATE CHATEAU IN RÁJEC NAD SVITAVOU – A TECHNOLOGICAL SURVEY

SO FAR, OBJECTS DECORATED WITH THE SURFACE TREATMENT KNOWN AS LACQUER OR LACQUERWORK HAVE BEEN, WITH A FEW EXCEPTIONS, ON THE MARGINS OF ATTENTION OF CZECH CURATORS AS WELL AS CONSERVATORS. THE PAPER POINTS OUT THAT THEIR NUMBER IS CONSIDERABLY HIGHER THAN WHAT HAS BEEN ESTIMATED ON THE BASIS OF THE SINGLE MORE COMPREHENSIVE WORK ON THE ISSUE, WRITTEN BY FILIP SUCHOMEL. MOREOVER, IN TERMS OF THEIR TECHNOLOGICAL COMPOSITION, THEY FORM A LARGELY HETEROGENEOUS GROUP, AS EVIDENCED BY THE PRELIMINARY TECHNOLOGICAL EXAMINATION OF PARTS OF THE CLUSTER OF LACQUERWORK OBJECTS AT THE RÁJEC NAD SVITAVOU CHATEAU AND THE HIGHLY INTERESTING CASE OF A CABINET AT THE VELKÉ MEZIŘÍČÍ MUSEUM. THE EXAMINATION WAS CARRIED OUT BY A PRACTICAL, INEXPENSIVE, AND UNDEMANDING METHODS OF MICROSCOPY AND FLUORESCENCE MICROSCOPY. THE ANTICIPATED HIGH DEGREE OF DIVERSITY OF THE OBJECTS EVEN WITHIN INDIVIDUAL CLUSTERS WILL REQUIRE INDIVIDUALISED APPROACH TO EACH PIECE AND THOROUGH EXAMINATION OF EACH SUCH PIECE WHILE DEVELOPING ANY SORT OF TREATMENT PLAN. INCLUSION OF TECHNOLOGICAL EXAMINATION IS EQUALLY NECESSARY IN THE PROCESS OF ATTRIBUTION OR IDENTIFICATION OF THE PLACE OF ORIGIN OF SUCH OBJECTS, AS INDICATED BY THE FINDINGS OF THIS ONGOING RESEARCH. THE RESULTING FINDINGS WILL HAVE TO BE REFLECTED IN THE APPROACH TO BOTH ACTIVE AND PASSIVE CONSERVATION OF SUCH OBJECTS AS WELL AS TO THE PLANNING OF RESTORATION TREATMENTS, SO THAT SUCH OBJECTS SUFFER NO DAMAGE DURING FUTURE TREATMENTS.

MATERIÁLY A PRINCIPY FORMULACE LAKŮ A EMAILŮ

PŘEDNÁŠKA SE ZABÝVÁ MATERIÁLY A PRINCIPY LAKŮ A EMAILŮ POUŽÍVANÝCH V RÁMCI RESTAURÁTORSKÉ A KONZERVÁTORSKÉ AKTIVITY. V PŘEDNÁŠCE JSOU UVEDENY ZÁKLADNÍ PŘÍSTUPY K TERMINOLOGII NÁTĚROVÝCH HMOT A NÁSLEDNĚ K JEJICH ROZDĚLENÍ NA TRANSPARENTNÍ A PIGMENTOVANÉ. JE PROVEDEN POPIS ZÁKLADNÍCH MATERIÁLŮ POUŽÍVANÝCH PŘI FORMULACI FERMEŽÍ, LAKŮ A EMAILŮ S DŮRAZEM NA FILMOVÉ LÁTKY TYPU ROSTLINNÝCH OLEJŮ A PRYSKYŘIC. PODSTATNÁ ČÁST PŘEDNÁŠKY SE VĚNUJE OPTIMALIZACI PIGMENTOVÝCH SLOŽEK NÁTĚROVÝCH HMOT, HODNOTÁM OBJEMOVÉ KONCENTRACE PIGMENTŮ A PLNIV OKP A ORGANICKÝM ROZPOUŠTĚDLŮM, PŘEDEVŠÍM JEJICH VHODNOSTI PRO MATERIÁLY POUŽÍVANÉ PŘI FORMULACI LAKŮ A EMAILŮ, DÁLE RYCHLOSTI ODPAŘOVÁNÍ A ROZPOUŠTĚCÍ SCHOPNOSTI PODLE HANSENŮVÝCH PARAMETRŮ. TÉMATA PŘEDNÁŠKY JSOU DOPROVÁZENA SCHÉMATY, GRAFICKÝM ZOBRAZENÍM I FOTODOKUMENTACÍ. V ZÁVĚRU PŘEDNÁŠKY JSOU UVEDENY PŘÍKLADY FORMULACÍ FERMEŽÍ, LAKŮ A EMAILŮ UVÁDĚNÝCH V LITERATUŘE STARŠÍ JAK 50 LET.

MATERIALS AND PRINCIPLES OF LACQUER AND ENAMEL FORMULATION

THE PAPER DISCUSSES MATERIALS AND PRINCIPLES OF LACQUERS AND ENAMELS USED WITHIN THE CONTEXT OF RESTORATION AND CONSERVATION. BASIC APPROACHES TO THE TERMINOLOGY OF SURFACE TREATMENT MATERIALS AND THEIR DIVISION INTO TRANSPARENT AND PIGMENTED ONES WILL BE GIVEN ALONG WITH DESCRIPTIONS OF BASIC MATERIALS USED IN THE FORMULATION OF VARNISHES, LACQUERS AND ENAMELS WITH AN EMPHASIS ON FILM-FORMING SUBSTANCES SUCH AS VEGETABLE OILS AND RESINS. A SUBSTANTIAL SEGMENT OF THE PAPER IS CONCERNED WITH OPTIMIZATION OF PIGMENT CONSTITUENTS OF SURFACE TREATMENT MATERIALS, VOLUME CONCENTRATION OF PIGMENTS AND FILLER MATERIALS OKP AND ORGANIC SOLVENTS, PARTICULARLY IN TERMS OF THEIR SUITABILITY FOR MATERIALS USED IN THE FORMULATION OF LACQUERS AND ENAMELS AND ALSO EVAPORATION RATE AND DISSOLUTION CAPACITY ACCORDING TO HANSEN PARAMETERS. THE TOPICS OF THE PAPER ARE COMPLEMENTED WITH DIAGRAMS, GRAPHICAL ILLUSTRATIONS AND PHOTOGRAPHIC DOCUMENTATION. THE PAPER CONCLUDES WITH EXAMPLES OF FORMULATION OF VARNISHES, LACQUERS AND ENAMELS MENTIONED IN LITERATURE OLDER THAN 50 YEARS.

STUDIUM HOUSLAŘSKÝCH OLEJOVÝCH LAKŮ NA BÁZI LNĚNÉHO OLEJE A KALAFUNOVÉ PRYSKYŘICE

DLE VÝSLEDKŮ MATERIÁLOVÝCH ANALÝZ PROVÁDĚNÝCH NA SMYČCOVÝCH NÁSTROJÍCH 16. – 18. STOLETÍ (AMATI, STRADIVARI, GUARNERI DEL JESU) BYLY NEJROZŠÍŘENĚJŠÍMI LAKY SMĚSI VYSYCHAVÝCH OLEJŮ A KALAFUNOVÉ PRYSKYŘICE.

KONFRONTACÍ TĚCHTO VÝSLEDKŮ S DOSTUPNÝMI PŮVODNÍMI HISTORICKÝMI PRAMENY BYLY ODVOZENY A DLE ZPŮSOBŮ STARÝCH RECEPTUR PŘIPRAVENY VLASTNÍ RECEPTURY LAKŮ. ZA ÚČELEM SLEDOVÁNÍ ODLIŠNÝCH CHARAKTERISTIK A STUDIA CHEMICKÝCH MODIFIKACÍ, KTERÉ SE MOHOU V LACÍCH OBJEVIT PO EXPOZOVÁNÍ MODELOVÝCH VZORKŮ RŮZNÝM DEGRADAČNÍM VLIVŮM (TEPLOTA, VLHKOST, SLUNEČNÍ ZÁŘENÍ, UV SVĚTLO), SE JEDNALO O SMĚSI RŮZNÉHO POMĚRU MÍSENÍ KALAFUNY A LNĚNÉHO OLEJE (1:1, 1:2 A 1:3) A LAKY S PŘÍDAVKEM MASTIXU.

V PRŮBĚHU DEGRADAČNÍHO PROCESU BYLY SLEDOVÁNY FYZIKÁLNĚ–MECHANICKÉ VLASTNOSTI: ZASYCHÁNÍ LAKŮ, TVRDOST, PŘILNAVOST, DEGRADACE POVRCHŮ A CHEMICKÉ ZMĚNY POMOCÍ INFRAČERVENÉ SPEKTROSKOPIE. CÍLEM PRÁCE BYLO VYHODNOTIT VHODNOST NAVRŽENÝCH RECEPTUR PRO SOUČASNOU HOUSLAŘSKOU PRAXI. NA ZÁKLADĚ ZÍSKANÝCH VÝSLEDKŮ SE JEVÍ JAKO NEJVHODNĚJŠÍ RECEPTURY LAKY V POMĚRU MÍSENÍ KALAFUNA:OLEJ 1:2 A 1:3 BEZ OHLEDU NA PŘÍDAVEK MASTIXU.

STUDY OF VIOLIN OIL VARNISHES BASED ON LINSEED OIL AND ROSIN

MATERIAL ANALYSES CONDUCTED ON 16TH–18TH CENTURY STRING INSTRUMENTS (AMATI, STRADIVARI, GUARNERI DEL JESU) INDICATE THAT THE MOST WIDELY USED VARNISHES WERE MIXTURES OF DRYING OILS AND ROSIN.

THESE FINDINGS WERE SET AGAINST AVAILABLE HISTORICAL DATA, FORMING A BASIS FOR DERIVATION OF INDIVIDUAL VARNISH FORMULAS THAT WERE PREPARED FOLLOWING OLD RECIPES. MIXTURES WITH DIFFERENT RATIOS (1:1, 1:2 AND 1:3) OF ROSIN AND LINSEED OIL AND VARNISHES CONTAINING AN ADDITION OF MASTIC WERE PRODUCED FOR THE EXAMINATION OF DIFFERENCES IN THEIR PROPERTIES AND STUDY OF CHEMICAL MODIFICATIONS THAT MAY OCCUR WHEN MODEL SAMPLES ARE EXPOSED TO VARIOUS DETERIORATION FACTORS (TEMPERATURE, HUMIDITY, SUNLIGHT, UV LIGHT).

PHYSICALLY-MECHANICAL PROPERTIES – DRYING OF VARNISHES, HARDNESS, ADHESION, SURFACE DEGRADATION, AND CHEMICAL MODIFICATIONS – WERE OBSERVED USING INFRARED SPECTROSCOPY OVER THE COURSE OF THE DETERIORATION PROCESS. THE AIM OF THE STUDY WAS TO EVALUATE THE SUITABILITY OF THE PROPOSED RECIPES FOR PRESENT-DAY LUTHIERS. THE RESULTS THAT HAVE BEEN OBTAINED SUGGEST THAT VARNISHES WITH 1:2 AND 1:3 ROSIN:OIL RATIO, REGARDLESS OF THE MASTIC ADDITION, ARE THE MOST SUITABLE ONES FOR MUSICAL INSTRUMENTS.

SOUČASNÝ ČLOVĚK A IKONA – TECHNOLOGIE A RESTAUROVÁNÍ IKON

V ÚVODU SE PŘÍSPĚVEK OBECNĚ ZABÝVÁ POJMEM CO JE TO IKONA A CO VYOBRAZUJE. STRUČNĚ NASTÍNÍ VZNIK TÉTO UMĚLECKÉ PRÁCE, JEJÍ ŠÍŘENÍ I NIČENÍ IKON V OBDOBÍ „IKONOBORECTVÍ“. NA ZÁKLADĚ UKÁZEK PŘEDVEDE TVORBU IKON NA RŮZNÝCH MATERIÁLECH A NÁSLEDNĚ NABÍDNE POHLED DO TECHNOLOGIE „PSÁNÍ“ IKON. BUDOU CITOVÁNY STARÉ TECHNOLOGICKÉ RECEPTY Z PŮVODNÍCH RECEPTÁŘŮ BULHARSKÝCH IKONOPISCŮ A JEJICH TECHNOLOGIE MALBY. DÁLE BUDE PŘEDVEDENA UKÁZKA SOUČASNÉ PRAXE RESTAUROVÁNÍ IKON PSANÝCH NA DESCE, ZALOŽENÁ NA OSOBNÍ ZKUŠENOSTI. PŘÍSPĚVEK BUDE ZAKONČEN ZAMYŠLENÍM NAD VZTAHEM SOUČASNÉHO ČLOVĚKA A IKONY.

THE PRESENT-DAY HUMAN AND THE ICON – TECHNOLOGY AND RESTORATION OF ICONS

THE INTRODUCTION OF THE PAPER DISCUSSES THE GENERAL NOTION OF THE ICON AND WHAT IT PORTRAYS. IT WILL BRIEFLY OUTLINE THE ORIGIN OF THIS ART FORM, ITS SPREAD AS WELL AS THE DESTRUCTION OF ICONS IN THE PERIOD OF ICONOCLASM. USING CONCRETE EXAMPLES, IT WILL DEMONSTRATE HOW ICONS ARE RENDERED IN VARIOUS MATERIALS. SUBSEQUENTLY, AN INSIGHT INTO THE TECHNOLOGY OF ICON “WRITING” WILL BE GIVEN ALONGSIDE QUOTATIONS OF OLD RECIPES FROM ORIGINAL BULGARIAN ICON-WRITERS’ RECIPE BOOKS AND THEIR PAINTING TECHNOLOGY, FOLLOWED BY A DEMONSTRATION OF FIRST-HAND EXPERIENCE WITH UP-TO-DATE RESTORATION OF ICONS PAINTED ON WOODEN PANELS. THE PAPER CONCLUDES WITH A REFLECTION ON THE PRESENT-DAY RELATION BETWEEN PEOPLE AND ICONS.

